

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053

+38 044 486 28 78 +38 067 103 58 88

info@auc.org.ua amu.inform@gmail.com t.me/auc_ua auc.org.ua

№ 5-1162/23

від «19» грудня 2023 року

**Міністерство розвитку
громад, територій та
інфраструктури України**

Асоціація міст України розглянула проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення законодавчого регулювання механізму затвердження територій територіальних громад та визначення їх адміністративних центрів», отриманий з листом Міністерства №1189/33/63-23 від 05.12.2023, не погоджує його та надає до нього зауваження.

1. Надмірні повноваження Кабінету Міністрів України

У новій редакції п. 7-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» у пп 1, 2, 7 передбачається, що:

- визначення (зміна) адміністративних центрів та затвердження (зміна) територій територіальних громад, найменування (перейменування) територіальних громад, визначення (зміна) їх статусу як сільських, селищних або міських здійснюється Кабінетом Міністрів України;
- визначення (зміна) адміністративних центрів та затвердження (зміна) територій територіальних громад здійснюються за умови ... дотримання критеріїв формування територіальних громад та визначення їх адміністративних центрів, що затверджуються Кабінетом Міністрів України;
- моніторинг відповідності соціально-економічних та інших показників розвитку територіальних громад критеріям формування територіальних громад та визначення їх адміністративних центрів здійснюється у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України ...

Це свідчить, що Уряд одноособово буде формувати критерії формування територіальних громад, порядок їх перевірки і сам же буде приймати на цій основі остаточні рішення. Це створює неприпустиму дискрецію та концентрацію повноважень в одній особі. Такі критерії суттєво впливатимуть на правосуб'єктність територіальної громади, тому їх визначення повинно здійснюватися виключно законом, а не підзаконним актом.

Також вважаємо, що порядок визначення адміністративного центру має бути врегульований законом і визначатися за рішенням відповідної ради, а не Урядом.

З огляду на такі зміни, є потреба в їх узгодженні з Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».

2. Відсутність належної взаємодії з територіальними громадами та їх органами місцевого самоврядування

Новий пп 9 п. 7-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачає процедуру розгляду відповідного проекту урядового рішення обов'язково сільськими, селищними, міськими радами і територіальними громадами:

- сільські, селищні, міські ради забезпечують проведення громадського обговорення проекту урядового рішення;
- порядок організації проведення громадського обговорення затверджується відповідною сільською, селищною, міською радою;
- строк проведення громадського обговорення повинен становити не більше як 30 календарних днів з дня отримання такою радою проекту урядового рішення;
- після спливу 40 календарних днів з дня отримання сільською, селищною, міською радою проекту урядового рішення, у разі відсутності відповіді вважатиметься, що відповідні територіальна громада та/або її сільська, селищна, міська рада не висловили заперечень (фактично мовчазна згода);
- інформація про позицію відповідної сільської, селищної, міської ради та про результати громадського обговорення включається до пояснювальної записки до проекту урядового рішення.

Ці зміни передбачають можливість ігнорування думки територіальних громад, позиції їх органів місцевого самоврядування щодо таких змін:

- строк проведення громадського обговорення є неприйнятно коротким (за такий час неможливо провести реального і широкого обговорення серед громадськості);
- застосування мовчазної згоди для таких важливих питань є неприйнятним, оскільки відповідне рішення має серйозні наслідки;
- незрозуміло яким чином позиція територіальної громади, її органів місцевого самоврядування буде оцінюватися і обґрунтовуватися відмова у разі її неврахування.

Загальний строк розгляду таких питань повинні бути щонайменше півроку для забезпечення належної якості громадського обговорення (дискусії, усвідомлення обставин, оцінки альтернатив тощо).

Такі зміни суперечать статті 5 Європейської хартії місцевого самоврядування, Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (обов'язок попереднього з'ясування думки відповідних місцевих громад). На наше переконання таке громадське обговорення повинно проводитися обов'язково, і думка місцевих жителів має бути встановлена. Якщо у визначений законом строк його не проводяться відповідні органи місцевого самоврядування, то його проведення має забезпечити відповідна районна державна адміністрація.

Результати громадського обговорення, позиції відповідних рад не повинні бути формальністю. Вони мають бути обов'язково оцінені при розгляді проекту урядового рішення і у разі їх неврахування має бути обґрунтована відповідь, у разі їх врахування буде необхідною процедура додаткового узгодження позицій.

3. Неприйнятність включення норм постійної дії у прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»

Законопроект передбачає у пунктах 6-1, 6-2, 7-1, 7-2, 7-3 запровадження норм, які не обмежені використанням у часі, але передбачає їх розміщення в прикінцевих та перехідних положеннях, що суперечить нормопроектувальній техніці і статтям 39, 40 Закону України «Про правотворчу діяльність». Тому при вирішенні таких питань необхідно передбачати у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» новий розділ про територіальну основу територіальних громад.

4. Невиправданість нових повноважень місцевих рад щодо зміни найменувань органів місцевого самоврядування як юридичних осіб

Оскільки при визначенні найменування ради відсутня дискреція (можливість вибору варіантів), бо таке найменування буде чітко обумовлене законом, або воно охоплюється іншим повноваженням про утворення такого органу, необхідно виключити нові п. 3-1 ч. 1, п. 3 ч. 2 статті 26 (найменування сільської, селищної, міської, районної у місті ради та її виконавчих органів), новий п. 3-1 ч.1 статті 43 (найменування районних, обласних рад) Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

З огляду на вказані зауваження, Асоціація міст України пропонує суттєво доопрацювати законопроект, оскільки його прийняття і реалізація суттєво зашкодить місцевому самоврядуванню.

Виконавчий директор

Олександр СЛОБОЖАН